

TYPES INSTRUMENTEN

OVERZICHT

Aanbeveling	2
Advies.....	2
Algemeen commentaar	2
Beleidsdocument.....	3
Besluit	3
Decreet.....	3
Europees besluit.....	3
Grondwet	3
Koninklijk besluit	3
Mededeling	3
Ministerieel besluit	3
Overeenkomst	4
Rapport.....	4
Resolutie	5
Richtlijn	5
Richtsnoeren	5
Slotbeschouwingen	5
Verdrag	5
Verklaring.....	6
Verordening.....	6
Wet.....	6

De instrumenten in de instrumentendatabank zijn onderverdeeld in verschillende types, afhankelijk van de aard van het document en van de inhoud. Een korte beschrijving van elk type instrument laat toe om inzicht te verwerven in hoe deze instrumenten van elkaar verschillen.

AANBEVELING

Een aanbeveling is adviserend van aard, en heeft geen bindend effect. Aanbevelingen kunnen niet geratificeerd worden, en zijn daarom niet onderworpen aan dezelfde juridische vereisten als verdragen.

Raad van Europa - Congres van Lokale en Regionale Autoriteiten (CLRA)

Het CLRA neemt aanbevelingen aan voor lidstaten, het Comité van Ministers en de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa.

Raad van Europa - Comité van Ministers

Het Comité van Ministers kan aanbevelingen formuleren voor lidstaten over onderwerpen waarover het Comité een “gemeenschappelijk beleid” is overeengekomen. Aanbevelingen zijn niet bindend voor de lidstaten en vereisen geen unanimiteit om aangenomen te worden.

Raad van Europa - Parlementaire Vergadering (PACE)

De aanbevelingen van PACE bevatten voorstellen die oproepen tot actie vanwege het Comité van Ministers. Ze worden aangenomen met een tweederde meerderheid. De implementatie ervan behoort tot de bevoegdheid van de regeringen.

Internationale Arbeidsorganisatie (IAO)

De aanbevelingen van de IAO zijn gericht op lidstaten. Hun doel is om nationale programma's te stimuleren en te begeleiden in bepaalde domeinen die verband houden met mensen en hun werk. Vaak worden aanbevelingen op hetzelfde moment aangenomen als IAO-verdragen over hetzelfde onderwerp. De aanbevelingen vullen dan de verdragen aan met meer details.

UNESCO

De aanbevelingen van UNESCO zijn instrumenten waarin “de Algemene Conferentie beginselen en normen voor de internationale regulering van een bepaald onderwerp formuleert, en lidstaten uitnodigt om alle wetgevende en andere maatregelen te nemen, in overeenstemming met de grondwettelijke praktijk van elke Staat en de aard van het betreffende onderwerp, om de voornoemde beginselen en normen toe te passen binnen hun respectievelijke territoria” (UNESCO Rules of Procedure, art. 1 (b)). Deze aanbevelingen gaan uit van het hoogste orgaan van UNESCO en bezitten dus een zekere vorm van autoriteit. Ze zijn bedoeld om de ontwikkeling van nationale wetten en praktijken te beïnvloeden.

ADVIES

Raad van Europa - Parlementaire Vergadering (PACE)

De Parlementaire Vergadering brengt vooral adviezen uit m.b.t. vragen gesteld door het Comité van Ministers, zoals de toelating van nieuwe lidstaten tot de Raad van Europa, maar ook m.b.t. ontwerpverdragen, de begroting, de implementatie van het Sociaal Handvest, enz.

Europese Unie – Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC)

Het Europees Economische en Sociaal Comité stelt deskundige adviezen op over onderwerpen die van belang zijn voor de grotere instellingen van de Europese Unie (de Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement).

ALGEMEEN COMMENTAAR

De *Treaty Bodies* van de Verenigde Naties, waaronder het Comité voor de Rechten van het Kind, publiceren algemene commentaren met hun interpretatie van de inhoud van de mensenrechtenbepalingen in hun respectievelijke conventies.

BELEIDSDOCUMENT

In een beleidsdocument zetten regeringen of organisaties uiteen hoe ze te werk zullen gaan met betrekking tot een specifiek beleidsdomein (bv. jeugdbeleid, gezinsbeleid etc.).

BESLUIT

België – op communautair en regionaal niveau

Besluiten worden gemaakt door de regeringen van de gewesten en gemeenschappen krachtens bevoegdheden gedelegeerd door een decreet of ordonnantie.

DECREET

België – op communautair en regionaal niveau

In België is een decreet een soort wet, die aangenomen wordt door de parlementen van de gemeenschappen (de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap), het parlement van het Vlaamse Gewest en het parlement van het Waalse Gewest. Het parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vaardigt ordonnanties uit.

EUROPEES BESLUIT

Europese Unie

Een Europees besluit (vroeger ‘beschikking’) is een wetgevend instrument dat verbindend is in al zijn onderdelen voor degene(n) tot wie het is gericht.

GRONDWET

De Grondwet is de belangrijkste norm van een Staat, en bevat de fundamentele beginselen volgens dewelke de Staat bestuurd moet worden.

KONINKLIJK BESLUIT

België – op federaal niveau

Koninklijke besluiten worden gemaakt door de federale overheid krachtens bevoegdheden gedelegeerd door een wet. Ze worden uitgevaardigd door de vorst om de federale wetten uit te voeren.

MEDEDELING

Europese Unie - Europese Commissie

In zijn mededelingen drukt de Europese Commissie haar adviezen en voorstellen uit naar de Lidstaten en de andere instellingen van de Europese Unie, en verbindt ze zichzelf om actie te ondernemen om het bereiken van deze doelstellingen te bevorderen. Mededelingen worden soms ‘zachte wetgeving’ (soft law) genoemd, aangezien zij een niet-bindende vorm van besluitvorming zijn.

MINISTERIEEL BESLUIT

België – op federaal niveau

(Federale) ministeriële besluiten worden genomen door de federale overheid krachtens bevoegdheden gedelegeerd door een wet. Ze worden uitgevaardigd door een minister om een koninklijk besluit uit te voeren.

België – op communautair en regionaal niveau

Ministeriële besluiten zijn instrumenten die door de regeringen van de gewesten en gemeenschappen uitgevaardigd worden, krachtens bevoegdheden gedelegeerd door een decreet of ordonnantie.

OVEREENKOMST

Internationaal

Een overeenkomst is een contract of een verdrag ondertekend door twee of meer soevereine naties. Het regelt zaken van gemeenschappelijk belang **OF** gezamenlijke verbintenissen.

België – Samenwerkingsovereenkomst

In België is de toekenning van bevoegdheden zo georganiseerd dat een aantal uitvoerende besluiten genomen moeten worden door verschillende regeringen tegelijk (bijvoorbeeld op federaal, regionaal en communautair niveau). Dergelijke beslissingen resulteren in samenwerkingsakkoorden tussen de verschillende overheden.

RAPPORT

Rapporten van instellingen van de Verenigde Naties

Rapporten zijn gezaghebbende bronnen van informatie die uitgevaardigd worden door een verscheidenheid aan instellingen van de Verenigde Naties, zoals bijvoorbeeld de Speciale Rapporteurs.

Een aantal rapporten zijn specifiek voor de rapporteringprocedure van staten naar *Treaty Bodies* van de Verenigde Naties (zie ook ‘Slotbeschouwingen’):

Initieel rapport en periodieke rapporten

Naast hun verplichting om de inhoudelijke bepalingen van het verdrag te implementeren, moeten verdragsstaten ook periodieke rapporten neerleggen bij het bevoegde orgaan over hoe de rechten geïmplementeerd worden. De rapporten moeten de wettelijke, administratieve en justitiële maatregelen beschrijven die de staten genomen hebben om het verdrag in kwestie uit te voeren. Uitdagingen en moeilijkheden moeten worden geïdentificeerd. Na een initieel rapport van de verdragsstaat over de implementatie van het verdrag, moeten rapporten periodiek neergelegd worden.

Alternatief rapport

Een alternatief rapport wordt uitgebracht door niet-statelijke actoren, zoals niet-gouvernementele organisaties (NGO's) of, in de context van het Kinderrechtenverdrag, kinderen en jongeren zelf. Een alternatief rapport van een NGO is een bijkomende bron van informatie voor het Comité over de implementatie van de rechten en verplichtingen onder een bepaald Verdrag. Aangezien het rapport vanuit het perspectief van de NGO's geschreven is, is het complementair ten aanzien van het statelijk rapport en biedt het het Comité alternatieve inzichten die elders niet aan bod komen. Ook kinderen hebben alternatieve rapporten aangenomen, waarin ze hun mening uiten over de implementatie van het Kinderrechtenverdrag in hun land.

‘List of Issues’ en Antwoord hierop

Nadat het Comité het statelijke rapport en andere beschikbare bronnen van informatie heeft doorgenomen, stelt het een ‘List of Issues’ (lijst van vragen) op met verzoeken tot aanvullende informatie van de verdragsstaat. Het kan de staat ook vragen om over een bepaalde kwestie meer details te verschaffen. De lijst wordt ook gebruikt als een leidraad voor de vragen die staten vermoedelijk zullen krijgen tijdens de constructieve dialoog met het Comité. De staten wordt aangeraden om het Comité een schriftelijk antwoord te bezorgen op de ‘List of Issues’, vooraleer de mondelinge sessie plaatsvindt.

RESOLUTIE

Resoluties zijn internationale instrumenten die over het algemeen geen bindend effect hebben.

Raad van Europa - Congres van Lokale en Regionale Autoriteiten (CLRA)

Resoluties van het CLRA zijn gericht tot de lokale en regionale autoriteiten van de lidstaten van de Raad van Europa. Ze zijn bedoeld om de *governance* binnen deze instellingen te verbeteren.

Raad van Europa - Parlementaire Vergadering (PACE)

In haar resoluties drukt de Parlementaire Vergadering haar mening uit over onderwerpen die behoren tot de institutionele bevoegdheid van de Vergadering. Een meerderheid van de uitgebrachte stemmen is vereist.

Europese Unie - Raad van de Europese Unie

Een resolutie van de Raad is een niet-bindende verklaring van de Raad van de Europese Unie, waarin doelstellingen bepaald worden en politieke verklaringen gemaakt worden.

Verenigde Naties

Resoluties van de Verenigde Naties zijn formele uitingen van de mening van de organen van de Verenigde Naties. Ze bestaan gewoonlijk uit twee duidelijk onderscheiden delen: een preambule en een operatief gedeelte. De preambule bevat de overwegingen op basis waarvan actie ondernomen wordt, een mening geuit wordt of een richtlijn gegeven wordt. Het operatief gedeelte drukt de mening uit van het orgaan of de te ondernemen actie.

RICHTLIJN

Europese Unie

Een richtlijn is een wetgevend instrument, dat verbindend is ten aanzien van het te bereiken resultaat voor elke lidstaat waarvoor zij bestemd is. Aan de nationale instanties wordt de ruimte gelaten om vorm en middelen te kiezen.

RICHTSNOEREN

Richtsnoeren zijn niet-bindende juridische instrumenten, waarin suggesties worden gegeven met betrekking tot een bepaald onderwerp of beleidsdomein.

SLOTBESCHOUWINGEN

Binnen hun mandaat om toe te zien op de implementatie van een verdrag, onderzoeken de *Treaty Bodies* van de Verenigde Naties de periodieke rapporten die door de Staten die partij zijn bij dat verdrag, neergelegd worden. Het onderzoek van een Statelijk rapport neemt de vorm aan van een “constructieve dialoog”, en eindigt met het aannemen van slotbeschouwingen door het desbetreffende comité. Deze slotbeschouwingen zijn aanbevelingen van het comité waarin Staten concreet en praktisch advies krijgen over hoe ze de implementatie van mensenrechten binnen hun nationale rechtssysteem kunnen bevorderen. Zo neemt het Comité voor de Rechten van het Kind slotbeschouwingen aan met betrekking tot de implementatie van het Kinderrechtenverdrag in een Verdragsstaat. (Zie ook ‘Rapport’).

VERDRAG

Artikel 2 van het Verdrag van Wenen inzake het Verdragenrecht definieert een verdrag als “een internationale overeenkomst in geschrifte tussen Staten gesloten en beheerst door het volkenrecht, hetzij neergelegd in een enkele akte, hetzij in twee of meer samenhangende akten, en ongeacht haar

bijzondere benaming”. Andere mogelijke benamingen voor een verdrag zijn (internationale) overeenkomst, protocol, conventie.

VERKLARING

Internationale mensenrechtenverklaringen zijn niet juridisch bindend. Staten kiezen vaak de term verklaring om duidelijk te maken dat het instrument bepaalde aspiraties uitdrukt, maar niet de bedoeling heeft om juridisch bindende verplichtingen te creëren voor de partijen.

VERORDENING

Europese Unie

Een verordening is een wetgevend instrument dat een algemene strekking heeft. Zij is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

WET

België

Een wet is een wetgevend instrument dat een algemene strekking heeft, en aangenomen wordt door het federale Parlement.